

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Н. В. Бугас, к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Україна, щоб відновити економіку, потребує додаткової фінансової підтримки, для того щоб по-серйозному перезапустити економіку і відновити зростання. Так, 11 березня Рада директорів МВФ схвалила нову програму кредитування України – EFF (Extended Fund Facility) – і затвердила фіндопомогу в обсязі \$17,5 млрд., дана програма передбачає чотирирічний план економічної і фінансової стабілізації країни. Нове рішення про продовження програми на чотири роки підтримає стабілізацію української економіки та ряд серйозних і багатогранних політичних реформ, націлених на відновлення стійкого зростання в середньостроковій перспективі і поліпшення умов життя українського народу.

Вже 12 березня фонд перерахував Україні перший транш в розмірі близько \$5 млрд. З них \$ 2,5 млрд. надійшли на рахунок Національного банку і \$2,5 млрд. – на рахунок Міністерства фінансів. За словами прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка, кредити МВФ не будуть спрямовані на соціальні потреби. Дефіцит зовнішньої торгівлі товарами України за підсумками січня 2015 року становив 25,1 млн. дол., що в 7 разів нижче показника дефіциту за січень 2014 року в 183,1 млн. дол., повідомляється на сайті Державної служби статистики України. За інформацією Держкомстату, дані наводяться без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополь, а також частини зони проведення антитерористичної операції.

У січні порівняно аналогічним місяцем попереднього року експорт товарів із України знизився на 31,2% до 2,984 млрд. дол., імпорт – на 33,4% до 3,009 млрд. дол. Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 0,99 (у січні 2014 року – 0,96).

Згідно з повідомленням, кількість країн-партнерів, з якими проводилися зовнішньоторговельні операції, скоротилася на 47 країн – до 170. Обсяг експорту товарів до країн ЄС у січні знизився на 31% у річному виразі – до 1,072 млрд. дол., або на 35,9% загального обсягу експорту. Імпорт товарів із країн ЄС за цей період знизився на 21,2% – до 1,153 млрд. дол., або 38,3% загального обсягу імпорту.

Вітчизняна економіка відчувала тиск багатьох факторів, в тому числі зовнішніх і внутрішніх дисбалансів, які були сформовані за попередні періоди. Досить несприятливої кон'юнктури на цінових ринках продукції українського походження, військового конфлікту на сході України, анексії Криму і по суті торговельної війни з Російською Федерацією.

Угода з МВФ є визнанням дій українського Уряду і тих викликів, які зараз стоять перед нашою державою. Угода дасть Україні широкий доступ до ресурсів обсягом у 17,5 млрд. доларів США протягом чотирьох років. В першу чергу держава зможе відновити резерви НБУ, відновити систему, де населення довіряє банкам, але при цьому потрібні також зусилля по боротьбі з корупцією, щоб населення довіряло владі. Україну чекає непростий рік, оскільки 30% витрат державного бюджету 2015 року припадає на оборону і фінансування боргів, заявила міністр фінансів Наталія Ярецько, представляючи проект держбюджету на 2015 рік у Верховній Раді, також міністр повідомила, що держбюджет на 2015 рік ґрунтується на узгодженому макропрогнозі, який передбачає падіння реального ВВП на 4,3% за інфляції 13%. Незважаючи на складну ситуацію, уряд прогнозує збільшення номінальних доходів, що з утриманням дефіциту держбюджету у межах 3,7% ВВП дозволить профінансувати витрати на 543 млрд. грн.

Таким чином, можна з впевненістю сказати, що на нас чекає непростий рік, в якому 30% наших витрат заплановано на оборону і обслуговування наших боргів. Витрати на оборону і безпеку, які є пріоритетом номер один, з урахуванням агресії на сході України, істотно збільшені і щодо ВВП, і щодо загальних витрат. Проект держбюджету передбачає витрати на оборону у

розмірі 82,9 млрд. грн, а також 6 млрд. грн держгарантій і можливість одержати ще 1,5 млрд. грн зі спецфонду від реалізації конфіскованого майна.

Друга проблема це – стрімке зростання витрат на обслуговування боргу. Девальвація збільшила на 55% платежі за нашими зовнішніми зобов'язаннями, а також стрімко накопичувалися внутрішні борги в минулі роки. Капіталізація «Нафтогазу», банків і Фонду гарантування вкладів. Усе разом майже подвоїло витрати на обслуговування боргів щодо минулого року. Сьогодні в державі не дефолтний і навіть не переддефолтний стан і це питання в уряді навіть не обговорюється. Хоча ніхто не приховує, що ситуація дуже складна і Україна потребує термінової стабілізації фінансової системи, у тому числі банківського сектора.

Україна потребує додаткової фінансової підтримки, що перевищує вже обіцяні їй кредити. «Пакет, який ми отримали, допоможе стабілізувати фінансову банківську систему, але він недостатній, щоб по-серйозному перезапустити економіку і відновити зростання», - сказала вона після зустрічі з міністром фінансів США Джейкобом Лью в інтерв'ю The Wall Street Journal.

У ході кризи 2008–2010 років Україна зіткнулася із серйозними проблемами економічного та фінансового характеру. Ключовими серед них, на наш погляд, є брак коштів, необхідних для виконання внутрішніх і зовнішніх зобов'язань, а також тотальна залежність країни від російських енергоносіїв. Розв'язання зазначених проблем дасть потужний поштовх розвитку вітчизняної економіки.